

Oplata prenumeracyjna wynosi: a) w Warszawie rocznie rs. 7 k. 20 (złp. 48); b) kwartalnie rs. 1 kop. 80 (złp. 12) miesięcznie kop. 60 (złp. 4.)
Za odosłanie do domu dopłaca się 5 (gr: 10) miesięcz.

KRONIKA

Na prowincyi w Królestwie z pocztą rocznie rs. 12 (złp. 80); kwartal. rs. 3. (złp. 20),
W Cesarstwie też sama oplata co na prowincyi w Królestwie, z dodaniem rs. 4. rocznie lub 1 kwartalnie za koperty.

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Św. Mikołaja B.

Wschód słońca o g. 7 m. 50.—Zach. o g. 3. m. 49.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście Nr. 415, wprost kościoła XX. Karmelitów.

Dziś rano stopni zimna 3, wczoraj w poł. ciep. 3!
Wysokość wody na Wiśle stóp 2 cali 11

OD WYDAWCY.

Kronika wiadomości Krajowe i Zagranicznych wychodzić będzie w roku 1860 za niższą cenę, w formacie nieco mniejszym to jest: w Warszawie kwartalnie rs. 1 kop. 35 a na stacyach pocztowych Królestwa rs. 2 kop- 25 w Cesarstwie; za przesyłkę w kopertach oddzielnych dopłaca się kwartalnie rs. jeden.

Kronika obejmować będzie treściwie bieżące wypadki krajowe i zagraniczne, a obok tego wiadomości o nowych wynalazkach i odkryciach w rolnictwie i rękodzielach; przeglądy i krytyki nowych dzieł w polskim i obcych językach wychodzących; rzut oka na sztuki grywane w Teatrach Warszawskich, oraz na wszelkie inne rodzaje zabaw; rozmaiłości.

Baczną uwagę zwróci Kronika Wiad. Kr. i Zagr. na ceny targowe produktów rolniczych i przemysłowych, najbardziej kraj nasz obchodzących, i w tym celu zamieszczać będzie tygodniowe, ceny zboża i okowity w Warszawie i innych miastach kraju, oraz ceny targowe zboża, wełny i produktów kolonialnych w Londynie, Hamburgu, Gdańsku, Berlinie, Wrocławiu i Krakowie.

Do Kroniki Wiadomości Krajowych i Zagranicznych, jako premium dla prenumeratorów, którzy tego życzyć sobie będą, dodane zostaną na kwartał dwa tomy treści i historycznej, powieściowej, literackiej i ekonomicznej. Wydawca Kroniki ofiaruje te książki prenumeratorom, prawie za cenę druku i papieru po kopiejek 25 za tom, 250, str. obejmujący; każdy więc za dopłatą w Warszawie po kopiejek 50. do prenumeraty kwartalnej, a dwa ruble do prenumeraty rocznej, otrzymać je może.

Na stacyach pocztowych dwa tomy kosztują 80 kop. z opłatą portoryi. Tak niska cena służyć będzie wyłącznie samym tylko

prenumeratorom Kroniki. W handlu księgarskim dzieła te kosztować będą tom po kop. 75
W zbiorze na rok przyszły wyjdą:

1. *Sprawa graniczna*, powieść oryginalna.
2. *Dzień i kmięcie*, ditto
3. *Sierota*, ditto
4. *Duch i Dobrodziejstwo Wiary Chrześcijańskiej*.
5. *Wszystko przez pracę*, wykład popularny zasad gospodarstwa publicznego.
6. *Jedno dzieło historyczne i opisowe*, jakie za najważniejsze i najstosowniejsze uzna Wydawca.

Prenumerować można na wszystkich urzędach i stacyach pocztowych Królestwa i Cesarstwa, w Warszawie w kantorach w tym celu ustanowionych i w kantorze głównym przy ulicy Krakowskie Przedmieście N. 415 w drukarni p. J. Jaworskiego; tamże adresować trzeba wszelkie korespondencye i doniesienia prywatne.

W przedstewieniu wiadomości bieżących, Kronika naznacza sobie za cel treściwość i prawdę;

W przeglądzie nowych dzieł i sztuk teatralnych, bezstronność;

W artykułach o rolnictwie i przemyśle użytek i szczególny wzgląd na potrzeby krajowe.

W wyborze dzieł ofiarowanych jako premium dla prenumeratorów, naukę i rozrywkę.

Kronika Wiadomości Krajowych i Zagranicznych, umieszczając jak wszystkie pisma codzienne, nadsyłane doniesienia osób prywatnych, umyśliła z początkiem roku przyszłego drukować je w sposobie jaki dla interesentów uważa za najdogodniejszy. Tak więc, zamieszczać będzie systematycznie, w osobnych rubrykach:

a) Sprzedaże i kupna nieruchomości i ruchomości, tudzież produktów rolniczych.

b) Dzierżawy majątności ziemskich, domów i osad, zakładów fabrycznych, handlowych, przemysłowych i t. p. i żądania tychże.

c) Lokale do wynajęcia na mieszkania, handle, fabryki, zakłady rozmaite i t. d.

d) Żądane i ofiarowane kapitały.

e) Żądane i ofiarowane zatrudnienia w rolniczym, handlowym, lub przemysłowym zawodzie.

f) Uwiadomienia od wszelkich zakładów przemysłowych, rękodzielniczych, handlowych, hotelów i restauracyi.

g) Teatra, widowiska, koncerta i wszelkie zabawy publiczne.

h) Doniesienia księgarskie i artystyczne.

i) Wszelkie potrzeby i doniesienia niniejszymi działami nie objęte.

W tych wszystkich rubrykach stawiane będą żądania przy ofiarowaniu, a to dla łatwiejszego zbliżenia się interesentów.

Tym więc sposobem, Kronika wiadomości krajowych i zagranicznych, może zostać obrazem potrzeb, interesów i wiadomości obchodzących każdego mieszkańca kraju, i spodziewamy się, że przez to przyłoży się do obudzenia ruchu i samodzielności w interesach, ułatwi bezpośrednie stosunki między żądającymi a potrzebującymi jakiegobądź przedmiotu i w znacznej części wpłynie na usunięcie kosztownych a częstokroć zawodnych i szkodliwych pośredników.

Cena obwieszczeń ustanawia się na kopiejek trzy od wiersza. Tytuł zwyczajny liczy się za wiersz jeden, tytuł ozdobny literami za wierszy dwa. Winiętka większa wyobrażająca przedmiot ogłaszany, za wierszy trzy.

Każdy więc interesent z prowincyi, może obliczyć cenę swojego obwieszczenia i należność nadesłać albo wprost do redakcyi franko, albo złożyć je u pośredników Kroni-

HOLLANDYA

TRYB ŻYCIA I OBYCZAJE

HOLLENDRÓW

przez Alfonsa Esquiros.

(Dalszy ciąg.)

Możemy sobie wyobrazić wysilenia Hollendrów żeby osiedlić się na tych dzikich krainach, gdzie noc po nocy, a zima następuje po zimie, niebezpieczeństwo tego połowu, obyczaje marynarzy staczających walki z największym zwierzem w naturze wspomnienia dawnego porucznika okrętu, który w ostatnich czasach chciał ożywić ten gasnący przemysł, tworząc bardzo zajmującą stronicę historyi Hollandyi.

Poławianie wielorybów, dały początek pierwszej wyprawy Hollendrów na morze północne, czynione w celu wynalezienia drogi do Chin, przez morze północne. Dotąd Hollendrzy czezą panującego Barendza, śmiałego i znakomitego żeglarsza, który na takiejże wyprawie śmiałość i wytrwanie swoim życiem przypłacił.

W dwunastym i czternastym wieku, Baskowie trudnili się poławianiem wielorybów i chwyтали

te zwierzęta napływające do odnogi biskajskiej i do południowo-zachodnich brzegów Francyi. Zatrudnienie to skutkiem braku wielorybów. Zwrócono się za nimi na morze północne. Tran i firzbini stało wydobywane, z tych zwierząt, dotąd należące do niezbędnych potrzeb w Europie, przynosiły obficie znaczne korzyści i podniecały do śmiałych i niebezpiecznych wypraw. Przy brzegach Grenlandyi Hollendrzy w 1612 spotkali się z Anglikami, którzy jako pierwsi przybysze, przywłaszczali sobie wyłączne prawo połowu. Dwa statki hollenderskie uległy przemocy i powróciły z niczem. Lecz następnego roku przybyli w znacznej większej liczbie. Anglicy uderzyli na nich zabrali im ich zdobycz. Wiemy, że wytrwałość jest znamięm charakteru Hollendrów. Znaczniejsze miasta Hollandyi połączyły się, żeby stawić opór. W Brytanii wyprawiono liczną flotę rybołówców pod zasłoną okrętów wojennych. Widząc tak znaczną siłę nie śmieli ich zaczepiać i było spokojnie przez trzy lata. Potem znowu powstały spory i żeglarze hollenderscy zostali wyzuci ze swojego połowu. Ta nowa krzywda wywołała jeszcze silniejszą wyprawę. Hollendrzy uderzyli na trzy statki angielskie, zabili kilkunastu ludzi, zabrali jeden okręt jako odwet za krzywdy w ostatnich wyprawach poniesione. Narzędzie oba narody porozumiały się i każdy zajął oddzielne stanowisko do połowu.

W owym czasie natrafiano na niezmierne gro-

mady wielorybów. Rozumiano że tak będzie zawsze i poczyniono wielkie i kosztowne zakłady, na brzegach lodowatego oceanu. Corocznie 18,000 żeglarzy udawało się na ten półów. Lecz wkrótce zmienił się stan rzeczy. Wieloryby przestraszone i wytopiane bez ustanku, cofnęły się za zapory z lodów i tam trzeba było szukać ich z znacznym kosztem i niebezpieczeństwem. Około roku 1719 przeniosły się z mórz okolicznych Szpitzbergu do cieśniny Davis. Korzyści materialne dość znaczne, jeszcze równoważyły się z ogromnymi stratami. Czasem ginęło wśród lodów na raz jeden ze dwadzieścia statków. Połów zmniejszał się coraz bardziej, aż narazie zniszczyły go do szczytu wojny Napoleońskiej i zamknięcie portów. Po roku 1815, rząd hollenderski chciał go ożywić lecz usiłowania jego były daremne.

Zwiedzając Hollandyą nie pominąłem miasta Harlingen skąd jeszcze wyprawiano okręty na połów wielorybów. Przechadzałem się nad brzegami portu, który jest arcydziełem przemysłu Hollendrów, z uwielbieniem spoglądałem na te groble nadmorskie, wysokie i szerokie, które mogą oprzeć się ciężarowi i sile fal morskich rozbijających się przy posągu Kaepra Koblensa dawnego statudera Fryzyi, a któremu miasto Harlingen zawdzięcza te wszystkie dzieła nadmorskie.

Z połowem wielorybów łączy się historia wy-

